

MinFremtid til OSO i 10. klasse

Forberedelse til den obligatoriske selvvalgte opgave

Emnet for din obligatoriske selvvalgte opgave (OSO) skal tage udgangspunkt i din uddannelsesplan og dit valg af ungdomsuddannelse.

Opgaverne nedenfor hjælper dig med at vælge emne og lave problemformulering for din OSO. Derefter er du klar til at gå i gang med at arbejde med dit projekt.

Opgaverne er baseret på MinFremtid.dk, hvor du kan blive afklaret om dine jobønsker og læse mere om uddannelse og job.

Bagerst findes nogle skemaer, der kan bruges til opgaverne. Det er en god idé at samle de udfyldte skemaer, dine noter og udskrifter fra MinFremtid i en mappe - de skal bruges i flere af opgaverne. Du kan også få glæde af mappen, når du skal arbejde videre med din uddannelsesplan.

God fornøjelse!

Opgave 1 - Uddannelsesplanen

Dette skal du bruge: Din seneste uddannelsesplan.

Du har lavet en uddannelsesplan i 9. klasse, og måske er du i gang med uddannelsesplanen for 10. klasse. Find din seneste uddannelsesplan frem, og besvar disse tre spørgsmål:

- ▶ Hvad er mine jobønsker?
- ▶ Hvad er mine stærke sider?
- ▶ Hvad er vigtigt for mig i et arbejde?

Skriv dine svar ned i skemaet på side 7.

Opgave 2 - Forbered din jobliste

Login på www.minfremtid.dk og klik på Spor på forsiden.

- Svar på spørgsmålene om, hvad du vil
- Svar herefter på spørgsmålene om, hvad du kan
- Svar evt. også på, hvor længe uddannelsen må vare. Klik på Vis min jobliste, når du er færdig med spørgsmålene.

Du kan få hjælp i folderen Sådan bruger du Spor.

Klik på Vis min jobliste, når du er færdig med spørgsmålene.

i På din jobliste er jobbene markeret med "smileys" i forskellige farver, for at du kan se hvilke job der egner sig bedst til dig på baggrund af dine svar.

Print joblisten ud. Du får brug for printet senere.

i Brug printikonet helt øverst i MinFremtid, når du printer ud. Så får du printet lige præcis det, du skal bruge.

Opgave 3 - Arbejd med din jobliste

Dette skal du skal bruge: Printet af din jobliste fra opgave 2.

Se din jobliste igennem. Du vil måske opdage, at den indeholder job, du har skrevet i din uddannelsesplan, men der vil helt sikkert også være overraskelser.

- Klik på nogle af jobbene, og læs om dem.
- Find mindst to og højst fem job fra hele joblisten, som du havde forventet ville være der. Sæt mærke på printet ved jobbene.
- Find mindst et og højst tre job fra den øverste del af joblisten, som du ikke havde forventet, men som ser interessante ud. Sæt også mærke ved disse job.
- Gå ind på din jobliste på MinFremtid.dk. Klik på hvert enkelt af de job, du har valgt, og print det ud. Her kan du se, hvordan dine svar passer til jobbet.
- Klik på Læs om jobbet, og print også disse sider ud.

i Er der job fra din uddannelsesplan, der helt mangler på din liste? Så kan du vælge Se alle job. Find det job, du mangler, og klik på det. Så kan du se, hvorfor det ikke passer til dine svar.

Du kan også ændre dine svar, hvis du vil. Så vil din jobliste også ændre sig. Tag et nyt print af din jobliste, hvis du ændrer svar.

Opgave 4 - Det, du meget gerne vil

Dette skal du bruge: Print af dine job fra opgave 3.

Gå ind i MinFremtid.dk og åbn Spor. Klik på Vis min jobliste og herefter på Det vil jeg. Så får du en liste over alle dine svar.

i

Spørgsmålene handler om de **aspekter**, der typisk indgår i jobbet. Alle job har forskellige aspekter, men det samme kan sagtens gå igen i to meget forskellige job.

Eksempel: Jobbene togfører og danselærer er vidt forskellige, men indeholder begge aspektet: at være venlig og hjælpsom over for andre mennesker.

Klik i meget godt øverst på siden. Så får du en liste over de spørgsmål, du har svaret meget godt til. Print listen ud. Du skal også bruge dine print af jobbene fra opgave 3.

- Er der nogen aspekter, der går igen på flere af jobbene – og hvilke?
- Passer aspekterne til de jobønsker, du har beskrevet i din uddannelsesplan – hvilke især?
- Giv aspekterne på listen numre efter, hvor meget de betyder for dig. Nummer et på din liste er det aspekt, der betyder mest for dig.

Opgave 5 - Din profil - hvem er du?

Dette skal du bruge: Det nummererede print af dine meget godt-svar fra opgave 4.

Lav en profil af dig selv ud fra din egen rækkefølge af aspekter fra opgave 4. Profilen er en kort beskrivelse af dig selv og dine ønsker og krav til et fremtidigt arbejde.

Udfyld de tre første spørgsmål i profilskemaet, som du finder på side 8. Brug dine egne ord når du udfylder skemaet. Her er lidt hjælp til, hvordan du kan svare:

1. Hvad er vigtigt for dig i et arbejde?

Her kan du fx skrive, hvis det betyder meget for dig, at du kommer til at arbejde med mennesker, eller om arbejdet skal være kreativt eller fysisk.

2. Hvad er mindre vigtigt?

Måske er det ikke vigtigt, om du fx kommer til at arbejde uden for normal arbejdstid eller arbejde under pres?

3. Hvor lang tid vil du bruge på uddannelse for at få dit ønskejob?

Her skal du være realistisk og tage stilling til, om du ønsker at tage en kort eller en lang uddannelse for at nå dine mål.

Opgave 6 - Din profil - hvad er du god til?

Gå ind i MinFremtid.dk og åbn Spor. Find siden Arbejd med din jobliste og klik på Det kan jeg. Print listen ud.

Brug listen til at udfylde resten af profilschemaet med dine egne ord.

1. Hvad er du god til?	Dine stærke sider skal beskrives her. Hvis du fx skulle skrive en jobansøgning, hvilke egenskaber hos dig selv ville du så vælge at skrive på?
2. Hvad vil du være bedre til?	Her skal du beskrive de områder, hvor du har brug for at udvikle dig. Beskriv især det, der er vigtigt i forhold til dine ønskejob.

Opgave 7 - Dine top-tre-job

Dette skal du bruge: Printene af de job, du valgte i opgave 3.

Find printene af dine ønskejob fra opgave 3 frem. Læg jobbene i den rækkefølge, du synes passer bedst til din profil – både hvad du vil, og hvad du kan.

Hvilke tre job står først i din rækkefølge? Behold dem, og læg de andre job til side.

Opgave 8 - Dit ønskejob - gruppearbejde

Dette skal du bruge: Printene af dine top-tre-job fra opgave 7.

Til denne opgave skal I hjælpe hinanden i mindre grupper.

I skal skiftes til at fremlægge jeres profil for gruppen og fortælle, hvilke job I har valgt. Fortæl, hvorfor netop disse job passer til jeres profil, og hvorfor det kunne være spændende at arbejde med dem. Gruppens opgave er at kommentere og give gode råd.

Hjælp hinanden på vej til at vælge ét job. Brug spørgsmålene nedenfor som inspiration.

Spørgsmål til job:

- Hvad tror du, at selve arbejdet indebærer?
- Fortæl, hvordan jobbet passer til, hvad du vil, og hvad du kan.
- Er der sider af jobbet, som du vil være særlig god til? Hvilke?
- Vil jobbet kunne udfordre dig? Fortæl hvordan!

Opgave 9 - Vælg emne

Dette skal du bruge: Printet af det job, du valgte i opgave 8.

Du skal kort fortælle klassen, hvilket job du valgte og hvorfor. Herefter skal du foreslå et eller to emner, som du ønsker at arbejde videre med. Det er en god idé at tage udgangspunkt i noget, som du gerne vil vide mere om.

På baggrund af de foreslåede emner - og din uddannelsesplan i øvrigt - skal du sammen med læreren beslutte, hvilket emne du skal arbejde med.

- Hvorfor interesserer netop dette job dig?
- Kender du nogle, der arbejder inden for dette område, som du vil kunne få informationer fra?
- Hvad har du brug for at vide mere om, hvis du vælger at arbejde med dette job i din OSO?

Print det job ud, du endte med at vælge.

Opgave 10 - Problemformulering - evt. gruppearbejde

Dette skal du bruge: Printet af det job, du valgte i opgave 8.

Når emnet er valgt, skal du lave en problemformulering for din opgave. Det kan være en fordel at arbejde sammen to og to for at inspirere hinanden.

Lav en brainstorm. Skriv alt det ned, som du kommer i tanker om, når du tænker på netop det emne, du har valgt.

- Skriv det, du ved, på ét stykke papir
- Skriv det, du ikke ved, på et andet.

Her er lidt hjælp til at komme i gang med din brainstorm:

- Hvad synes du gør emnet særligt spændende?
- Hvad er du særlig nysgerrig efter at få at vide?
- Hvad er jobbet indhold?
- Hvor findes jobbet?
- Hvad betyder jobbet for samfundet?
- Hvad betyder jobbet for andre mennesker?
- Hvordan er arbejdsmiljøet?
- Hvad tænker andre om jobbet?
- Hvordan med løn og arbejdsløshed?
- Hvordan uddanner man sig til jobbet?
- Kan man uddanne sig videre senere?

Nu skal du bruge de to lister, du lige har lavet, over det du ved, og det du ikke ved. Listerne skal bruges til at stille nogle gode spørgsmål til dit emne.

Skriv 10-20 gode spørgsmål til dit emne. Der skal helst være spørgsmål om både fakta, forklaringer, vurderinger og handlinger.

i **Gode spørgsmål.** Gode spørgsmål giver dig mulighed for at give gode svar – ikke blot ja eller nej. Gode spørgsmål starter med et hv-ord: Hvem, hvad, hvor, hvordan, hvorfor.

Gode spørgsmål kan være om:

- Fakta, fx: Hvor bliver man uddannet, hvad er lønnen?
- Forklaring, fx: Hvorfor er der så mange kokke, der skifter branche?
- Vurdering, fx: Hvorfor er det så populært for drenge at blive automekanikere?
- Handling, fx: Hvad kan man gøre for at tiltrække flere unge til uddannelsen til sygeplejerske?

Nu er du klar til at lave din problemformulering. Få hjælp fra din lærer eller vejleder til at finde frem til de mest centrale spørgsmål, for det er dem, du skal bruge til problemformuleringen.

Din endelige problemformulering skal vise, hvad det lige præcis er ved emnet, der interesserer dig, og som du undrer dig over.

i Problemformuleringen skal kun indeholde et eller ganske få, meget præcise spørgsmål.

Spørgsmålene

- skal kræve en nærmere undersøgelse
- må ikke kunne besvares hurtigt og enkelt
- skal lægge op til en argumentation: for og imod.

Udfyld projektskemaet på bagerste side. Det skal fungere som dit holdepunkt i projektugen.

God fornøjelse med din obligatoriske selvvalgte opgave!

Skema til opgave 1 - Uddannelsesplanen

1. Hvad vil jeg gerne arbejde med?

2. Hvad er mine stærke sider?

3. Hvad er vigtigt for mig i et arbejde?

Skema til opgave 5 og 6 - Profilskema

1. Hvad er vigtigt for mig i et arbejde?

2. Hvad er mindre vigtigt

3. Hvor lang tid vil jeg bruge på uddannelse for at få mit ønskejob?

4. Hvad er jeg god til?

5. Hvad vil jeg være bedre til?

Projektskema

Navn:

Emne:

Hvad er mit mål med projektet?

Hvad kan jeg selv gøre for at nå mit mål?

Hvor kan jeg skaffe viden om emnet?

Problemstilling

Problemformulering

